

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Október 6.

Zombor, okt. 6.

Amíg magyar lesz a földön, amíg zengő dallamos nyelvünk hangzik az ajkakon, amíg szívünk igazán és magyarul fog dobogni, nem felejthetjük el az aradi vértanuk emlékét, akik érettünk haltak vértanu halált.

Mily varázslatos volt és maradt az ő nevük! Mily csodásan, mily lélekemelően hat az ő emléküek!

Nagyok, hatalmasak, félistenek voltak ők. Óriások voltak életükben és óriások maradnak halhatatlan halálukban is.

Ha reájok emlékezünk, ha magunk elé idézzük glóriás szellemüket, ha elmerengünk tündöklő lelkükön, be más-ként érezzük magunkat, mint a normális, csendes viszonyok között. Mintegy varázsütésre átförmálódik minden érzésünk, gondolatunk, vérünk hevesen pezseg, keblünk emelkedik, izmaink acélosodnak, gondolataink tüzesen cikázanak és készek lennének mindent megtenni érettük, az általuk képviselt eszmékért.

Szellemük, lelkük ott él, ott szunnyad mindannyiunk szívében, képtük oda van vésve lelkünkbe, szavaik ott zsonganak agyunkban. Haláluk évfordulója alkalmából a kegyeletes magyarság csendes, de fenkölt ünneppel adózik nemzetünk nagyjainak, kiknek elvei győzedelmeskednek, kiknek vágyaimintha lassan-lassan teljesülnének.

Városunk hazafias polgársága az idén is a szokott fényvel áldozott az aradi vértanuk emlékének.

Az ünnepély lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Isteni tisztelet.

Reggeli 9 órakor a róm. kath. plébániatemplomban ünnepélyes isteni tisztelet volt, amelyet *Fejér* apátplébános celebrált. Megjelentek: *Fernbach* Károly főispán, dr. *Alföldy* Árpád helyettes polgármester vezetésével a városi — *Michailovits* Kornél főjegyző vezetésével a vármegyei tisztviselők. Résztvett a festületileg megjelent függetlenségi és 48-as

pártkör, valamint dr. *Késmárky* Béla vezetésével az önkéntes tűzoltótestület, a polgári kaszinói és iparos dalárdák, a főgimnáziumi és felsőkereskedelmi iskola ifjúsága, a *Krump* Anna magánpolgári iskola és a Bácsmegyei nőipariskola tanulói.

Különösebb feltűnést keltett, hogy a pénzügyigazgatóság és az alárendelt hivatalok tisztikara az ünnepélytől távolmaradt.

Felvonulás.

Az istentisztelet után elől három lovasslegény, majd *Knappig* Antal két diszlegénnyel a város zászlaját vitte, őket követte tömött sorokban a tanulóifjúság, a kaszinói és iparos dalárdák, a vármegyei és városi tisztikar, a függetlenségi és 48-as párt és kör tagjai és az ünneplő nagyközönség. A menet a Vojnits-utcán át a Kossuth Lajos-utcába, haladva a Schweidel ércemléke körül elhelyezkedett.

Ünnepély a szobor előtt.

Az ünnepélyt a zombori polgári kaszinó és iparos dalárda egyesítetten elénekelt „Szózat”-ja vezette be.

Utána dr. *Novák* Elemér eszmegazdag és hazafias érzéstől duzzadó lendülettel előadott ünnepi beszéde következett, amelyet az alábbiakban adunk:

Dr. Novák Elemér beszéde.

Tisztelt ünneplő közönség!

Nincs nemzet a földön, amelynek a multja gazdagabb volna fenséges eseményekben, dicső, magasztos emlékekben és nincs nemzet a világon, amely az alkotmányért, szabadságért és függetlenségért annyit küzdött, annyit szenvedett, annyit vérezett és oly sokat áldozott, mint a magyar nemzet.

A mi dicsőséges ezeréves történetünknek legsötétebb és leggyászosabb emlékezetű napja 1849. október 6-ika, az aradi tizenhárom vértanu megdicsőülésének és halhatatlanná válásának az emléknapja.

Ennek a gyászos emlékezetű sötét napnak az emlékét gyászolja és ünnepli meg ma minden igaz magyar. Gyászolja igazán szívből, lélekből. Akik csak tehetik, elzarándokolnak a megdicsőült vértanuk sirjaihoz, emlékszoobraikhoz, elhalmozzák azokat virágokkal, koszorúkkal és szent emléküekért imádkoznak a magyarok istenéhez.

Mi is, Zombor város polgárai eljöttünk e napon ide, városunk nagy szülőltének, Schweidel József vértanu tábornoknak az emlékszoobrahoz, a mi oltárunkhoz, de nem csupán azért, hogy eleget tegyünk kegyeletes szívünk parancsának, hanem azért is, hogy együtt érező szívvel meghalljuk és megértsük a vértanuk szellemének a szózatát és hogy együtt ünneplve emlékezzünk, elmélkedjünk és tanuljunk.

Gyujtsuk meg tehát ezen a fekete napon az emlékezet fátylóját s az önmegtartó emberfeletti erejével és az önmérséklés

lelki hatalmával idézzük vissza emlékeztünkbe a magyar történelem eme vértól és könnytől alig felszáradt szomorú történetét.

59 év telt el azóta, hogy a visszavonás, árulás és a muszka tulerő kicsavarták a nemzet kezéből a győzelmes trikolort, a hős honvédsereg megadta magát, elveszett a másfélévi élethalálharc ára — a szabadság és elkövetkezett a nemzet éjszakája.

59 éve annak, hogy az egységes osztrák birodalmi eszme féktelen örülete vértől csepögő betűkkel iktatta be október 6-át gyászünneppül a magyar kalendáriumba és a magyar szívekbe.

Ma 59 éve annak, hogy a szabadságharc 13 vitéz tábornoka, a hősök hősei: Kiss Ernő, Lázár Vilmos, Desseffy Arisztid, Schweidel József, Pöltenberg Ernő, Török Ignác, Lahner György, Knezech Károly, Nagy Sándor József, Leiningen Károly gróf, Aulich Lajos, Damjanich János és Vécsey Károly gróf állottak felemelt fővel, büszkén, félelem nélkül Aradnak Golgotává avatott, gyászos mezején a bitófák alatt és vértanuságot szenvedtek a hazáért és a szabadságért.

Miért haltak meg? Azért, mert utolsó lehetükig hívek voltak a magyar alkotmányhoz, amelyre felesküdték, mert fegyvert fogtak a nemzet örökéletű jogaiért, mert harcoltak hazájuk függetlenségeért, szabadságáért és nem hajoltak meg a jogbitorló hatalom előtt. Azért kellett nekik ilyen diestelen módon meghalniok, mert elleneink azt hitték, hogy ezzel megölik az eszmét, amelynek szolgáltak, amelyért fegyverrel küzdöttek és mert azt hitték, hogy vérpaddal, golyóval és bitófával megfélemlítik a bátor honfi szíveket és örökre elnémitják a szabadság és függetlenségi törekvéseket. Balga számítás! Éppen olyan hiu és céltalan kísérlet volt ez, mint az a kétszáz év előtti, amikor a keresztény hit terjedését üldözésekkel, kínzásokkal, vérpaddal és keresztre feszítéssel próbálták megakadályozni.

Elfelejtették elleneink, hogy a keresztrefeszítés csak addig volt megbélyegző halál, míg az emberiség megváltóját meg nem feszítették. Elfelejtették, hogy azóta a vértanuság megdicsőülés, amely nem megsemmisülést jelent, hanem halhatatlanságot és örök életet. Elfelejtették, hogy az eszme nem terjed és nem győz vértanuk nélkül. Elfelejtették, hogy a hazáért ártatlanul kiontott vér sokszorosan megtermékenyíti a hazai földet és hogy a függetlenségért, a szabadságért elfolyt honfivérben rettentő századokra kiható erő lakozik. Elfelejtették, hogy a vértanui hősök porából élet fakad, dicsőségükből lelkesedés. Elfelejtették, hogy a szabadság virága annál jobban és szebben fejlődik, minél több honfivér öntözi és minél több vértanu sirjába ereszti a gyökereit.

Tisztelt ünneplő közönség! Az 1849. október 6-án elkövetett, a világtörténelemben páratlanul álló borzalmas cselekmény épen az ellenkezőjét eredményezte annak, amit a boszuvágyó gögös hatalom elérni akart. Az elfolyt drága szent vér nem szívódott nyomtalanul a föld mélyébe, sokszorosan megter-

BÁCSKA GYÖNGYE

129-50-41

a legjobb és legkellemesebb **kristálytisztasavanyuvíz** és a mellett igen olcsó: o
kis üveg 1. lit. 5 krajcár, nagy üveg 8 krajcár, nagyobb rendelésnél 4 és 7 krajcár.

Házhoz szállítja „Az angyalgyógyszertár”, ahová a rendeléseket kéri
Illin Dezső gyógyszerész.
Telefon 12. szán.

mékenyítette a hazai földet, a mag kiesirázott s termi a virágait. — Az aradi tizenhárom vértanunak él minden varázsa az egész nemzet lelkét megilletve, az egész nemzetet eltöltve. És él az eszme is, amelyért életüket vették, élni is fog, amíg csak egy magyar szív dobog. Az egységes osztrák birodalmi eszme nevében elkövetett borzalmas vérengzés a bitófát a magyar szabadság szimbólumává avatta és a vértanuk példája millió és millió magyarban ébresztette fel a vágyat, hogy lelkeiknek egész erejét, minden tudásukat s munkásságukat hittel, bizalommal a haza szabadsága és függetlensége szent ügyének szenteljék. Dicsőséges szabadságharcunknak és az aradi tizenháromnak köszönhetjük, hogy küzdve és vergődve, de mégis nemzet és állam vagyunk. Ami kevés állami életünk van, az mind fenséges szabadságharcunkból és aradi bitófák tövéből fakad, mert örök igazság az, hogy az erőszakkal, vérrel eltiprot jog feltámad és győz különösen akkor, amikor kétségtelen, hogy a nemzet örökéletű jogaihoz való törhetetlen ragaszkodás nem mesterséges alkotás, hanem nemzetünk legbensőbb érzéseinek soha el nem hervadó virága.

Ti hozzátok, ti névtelen felístenek, akik dicső önvédelmi harcunkban elhullottatok és ti hozzátok, ti megdicsőült vértanuk, akik a nemzet életét az aradi Golgotán örök időkre megváltottatok, száll fel ma az égbe sok millió ember imája, fohászja. A ti magasztos példátok megihlet ma minden igaz magyar szívet, lelket, erősíti a haza szeretetét, növeli a lelkesedés szent tüzét és megacélozza azoknak az erejét, akik a ti szent eszméteknek szolgálnak, azokért küzdenek.

Az Isten tudja, hogy mi lesz a mi sokat szenvedett hazánknak a jövője. Ha végre valahára teljesen kiderül felettünk az ég és megvalósul az ideálunk a szabad, független és boldog Magyarország, akkor is titeket alunk elvérzett névtelen felístenek és titeket aradi tizenhárom. De ha újból beborul felettünk és ha a ti halálotokkal megváltott szent eszméket, a nemzet örökéletű jogait ismét veszély fenyegetné, akkor megint csak a ti szent emlékeitek, a ti dicső példátok az, amely lelkesít, buzdít és megerősít minket annak a harcnak a szent céljaira, a melyért ti küzdöttetek és meghaltatok, s akkor teljesül a költő szava:

„S ha új Golgotának megyünk is elébe,
Házi tűzhelyt, oltárt odabagunk érte!
Ott leszünk egy szálig, együtt, mind hányan!
A szabadságunkért, ha kell — halált halni.
Mint Ti Tizenhárom!”

A riadó éljenzés elesillapultával *Latinovits* Szaniszló szavalta el ez alkalomra irt költeményét.

Október 6.

Irtta és a Schweidel szobornál 1908. október 6-án előadta: **Latinovits Szaniszló.**

Hozzatok koszorút, — ezernyi virágot
Taroljátok le a föld minden erdejét, —
Nem hozhattok ide annyi cipruságot —
Egy világ falombja sem lenne itt elég.
Hull bár vízőnként zápora könyveknek
Nem is negyven napja, hanem hatvan éve —
Hogy árja a hármás bércet ormát nyaldossa,
Azt a vért, mit ontott keble a hősöknek
Az imádott haza drága szent földjére,
Soha semmi tenger árja le nem mossza.

Ragyogjon a napnak tündöklő sugára, —
Változzék nappallá a sötétlő éjjel, —
Tűnjék el örökre minden felleg árnya,
Úzze minden fodrárt a szél szerteszéjjel;
Ameddig egy magyar él e szent hazában
S egy magyar szó esendül az utolsó ajkon; —
Ragyogjon bár mindig derűs nap felette:
Azt a sötét felhőt, mely a tizenhárom
Hősöknek virágát borító sirhalmon
Borongott — nincs napfény, a mely elűzhesse.

Minden egyes orvos legyen felístené,
Uralkodjék minden élő, mozgó testen,
Hogy a megholtakat mind élővé tenné
Új szikrát felgyújtva a porladó testben, —
Az elvesztett tagnak adna mást helyébe

A megszakadt szívet feleserélné mással
Az elapadt vizárt újra megindítva:
A sebre, mit ütött a nemzet szívébe
A zsarnoki önkény durva gyilkolással,
Soha-sohse lenne semmi balsamirja.

Lenne egész világ bűnbánó, vezeklő
Hordván roskadozva sulyos nagy keresztet,
Verdesné a mellét, hogy kérő, esdeklő
Jajszavától az ég kapuja is reszket,
És élve és halva végigvándorolná
A kinszenvedések minden golgotáját
Hogy kiengesztelje az égnek urat ott: —
Örökkön örökké soha le nem mosná
Azt a mi a hőhár fejére reászállott —
A letiprot nemzet kimondta nagy átkot.

Kiknek vére festé az aradi pázstot
Csendesesen pihentek néma sirotokban, —
Örökös bánatunk a ti elmulástok
A meddig keblünkben érező szív dobban.
Peldátok követve mi is folyton járjuk
Nagy kálváriáját örök szenvedésnek.
Hisz jó szomszédaink ezt özönnel adják . . .
Nehéz bánatunkban bizalommal várjuk,
Hogy gyümölcse kel az elhullatott vérnek:
A mi reménységünk: — a magyar szabadság!

Te akinek itt áll néma ércalakja
Kinek tekintete itt pihen felettünk, —
Hallgass az ajkunkról elröppenő dalra, —
Ime ide hozzád imádkozni jöttünk.
— Mint a szellő viszi a virág illatját
A minden urához oda fel az égbe —
Vidd fel oda te is a mi hő imánkat!
Kérd meg a magyarok mindenható atyját,
Hogy könyörgésünket meghallja, megértse
Aldja meg segítse szenvedő hazánkat.

Koszorúk elhelyezése.

Zombor szab. kir. város koszoruját dr. *Alföldy* Árpád helyettes polgármester, a vármegye babérkoszoruját *Michailovits* Kornél főjegyző tette a szobor talapzatára.

A függetlenségi és 48-as párt és kör gyönyörű koszoruját dr. *Jovánovits* József lapunk felelős szerkesztője és a párt társelnöke helyezte el a következő szavak kíséretében:

A zombori függetlenségi párt és kör nevében, kegyelete jeléül helyezem eme koszorút a magyar nép szabadságáért, dicső vértanui halált szenvedett vitéz Schweidel József honvédtábornok emléksobrára!

A magyar korona országai vasutas szövetsége helyicsoportjának koszoruját *Bátori* Miklós; a zombori róm. kath. legényegylet koszoruját *Matarits* István; özv. Dabasi Halász Gedeoné szül. Schweidel Anna a vértanui leánya és dabasi dr. Halász Gedeon a vértanui unokája koszoruját *Vértesi* Károly a következő beszéd kíséretében helyezte el:

Vértesi Károly beszéd.

Zombor városnak és Bács-Bodrog vármegyének volt már több jeles szülőtte. Hogyan van az mégis, hogy itt csak egynek van ércemléke?!

Önnét van az, kedves atyámfiai, mert a mi népünk a honférienyt becsüli legjobban, a szabadsághősöket tiszteli legjobban s ezekről kíván emlékezni gyakrabban, főleg, ha a szabadsághős vértanui halált hal s a földi rövid létből nem megy az örök enyészetbe, hanem megdicsőülve, az örök életbe.

Schweidelünkről van szó, édes atyámfiai. És amikor eljöttek ezen a szomorú gyásznapon ércszobrához a nemzet derék fiai és jó honleányai, helyet kérnek a tömött sorban elsősorban a Schweidel-rokonok.

A honfiai és honleányi bánathoz járul még az ő égő fájdalmuk a nagy veszteségük fölött. Azért eljönnek évről-évre hűségesen, gondolatban és érzésben, ide, hol a hazaszeretnek országos ünnepélyvel felszentelt és felavatott oltára van, hogy arra külön is letegyék a kegyeletük és emlékezésük virág-adóját.

Leteszem hát a Schweidel-család koszoruját a hön szerető leány: özv. Halász Gedeoné Schweidel Anna és az emlékező

unoka: Halász Gedeon dr. nevében és megbízásából. Azzal a hő fohászunkkal teszem azt le, hogy a megdicsőült ősnök legyen áldva az emléke örökké, örökké!

A főgimnáziumi ifjuság koszoruját *Szabó* István VIII. osztályu tanuló; a felső kereskedelmi iskola koszoruját *Vinczi* Dénes felső osztályu tanuló; a zombori nőegyletek, valamint a tulipánszövetség leány szakosztályának csokrát *Jovánovits* Leona, a leány szakosztály bájos elnöke tette le a következő beszéd kíséretében;

Az aradi megdicsőült 13 egyikének, Schweidel József szabadsághős dicső emlékének hódolatul: a Napközi Otthon Egyesület, a Jótékony Magyar Nőegylet és a Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesület leány szakosztálya nevében!

Krump Anna magánpolgári leányiskola koszoruját *Matusek* Paula intézeti növendék; a Bács megyei nőpariskola vérvörös pelargoniákból, fehér szekfűkből kombinált, nemzeti színű csokrát *Zsuffa* Margit helyezte el a vértanui szobrának talapzatán. — Utolsó helyen említettük ezen iskolát, amely alig egy hónapja működik s a melynek tanulói a nemzet hőrozsai iránt érzett kegyeletük látható jeléül nemcsak anyagi áldozatot hoztak, hanem a csokor szallagját nemzeti színű selyemmel, kezük munkájával himezték.

Dolgozott azon a szallagon mindegyikük egyforma lelkesedéssel és kitartással. Céljukat elérték. Egyforma elismerés illeti valamennyiüket. Dicsőségükre szolgál, hogy első nyilvános ténykedésük hazafias ügynek szolgált, amelyivel a nagyközönség elismerését is kinyerték. A csokor letételékor felzúgó éljenzés méltó bizonyítéka ennek.

Az ünnepély befejezése.

A zombori polgári kaszinó egyesületi, valamint az iparosdalárdának hatalmas erővel felhangzó harmonikusán szép öneke „Isten áldd meg a magyart” fejezte be a szép ünnepélyt, amely után a közönség elszéledt.

H I R E K.

Uj őrnagy. A király *Predragovits* Szilárd zombori maganmérnököt, mint közhadserégbeli nyugállományban levő századost őrnagyi ranggal ruhazta fel. Minthogy *Predragovits* Szilárd a tényleges katonai szolgálatban az utászezredhez volt beosztva, hol magas színvonalu technikai tudásának érvényesítésére bő alkalma nyílt, a királyi kintetés benne bizonyára nemcsak a jeles katonát, de — amilyenek a magánéletben is általánosan ismerve van, — a hivatásának mindig lelkesen élő, kitűnő mérnököt is érte.

A pénzügyigazgató szabadságon. *Popp* György miniszteri tanácsos, m. kir. pénzügyigazgató megszakított szabadságát a napokban kezdte meg újból; távollétében *Fodor* Mihály pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes helyettesíti.

Adóhivatali kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök *Kiss* Gyula zombori, *Lovrekovics* Károly palánkai, *Emmanuel* Hugó hódási, *Fréch* Ferenc kulai, *Szommer* Géza zentai, *Gajdos* Károly és *Sólyom* szabadkai m. kir. adótiszteket, jelenlegi állomáshelyükön való meghagyásuk mellett, m. kir. adóhivatali segédeké, — *Klimó* József pécsi gyakornokot a bajai, *Kiss* Antal törökkanizsai gyakornokot a hódási, *Paulovits* József pécsi gyakornokot a bajai és *Hermecz* István zombori gyakornokot a szabadkai m. kir. adóhivatalhoz adótisztekké ideiglenes minőségben kinevezte.

Adomány. Dr. *Városov* Gyula kalocsai érsek 100 korona összeget küldött az adai plébánia hivatalhoz, hogy *Radányi* G. Tivadar beteg szállási tanítónak adják át, aki a délvidékre óhajt menni betegségét gyógyítani.

Kitüntetés. A római „Società Internazionale degl'Intellettuali“ c. tudományos, irodalmi és művészeti társaság központi választmánya (comitato centrale), tagjai sorában vannak többek közt Luigi Capuana, a kiváló olasz író és cataniai egyetemi tanár, Giuseppe Carnazza-Puglisi szenátor, Finger Ágost hallei, Kohler József berlini, Rubio Valdés madridi, Gabriele La Monica cataniai egyetemi tanárok, Windisch Ferenc, a szász kir. Tudományos Akadémia elnöke stb., a múlt hó 13-án Rómában tartott választmányi ülésében Zsoldos Benő zombori kir. törvényszéki jegyzőt, lapunk munkatársát, a külföldi kulturális mozgalmak és intézmények ismertetéseért a társaság magyarországi első delegátusává (primo delegato Ungheresé della Società) választotta s őt a kitüntetésről lovag Carmelo Grassi, a római „La vita del Diritto“ és „Rivista degl'Intellettuali“ szerkesztője s a társaság elnöke, Cataniából kelt megleghangu levélben értesítette.

Egyházmegyei hír. Az érseki hatóság Virág István ujvidéki helyi káplánt kinevezte horgosi plébánossá, Petres János horgosi adminisztrátort pedig Szabadkára a sz. Teréz plébániához küldte káplánnak.

Harc a csonoplai tagosítás körül. A csonoplai volt urbéreszek elhatározták határük tagosítását. A királyi törvényszék megindította a tagosítási munkálatokat, de már az első lépésnél nehézségek merültek fel. A tagosító mérnök személye körül folyik a harc. A mérnökválasztásra kitűzött határnapon az urbéri bizottság egyhangulag Papp György mérnök javára döntött; a kiküldött törvényszéki bírő azonban ehhez hozzá nem járult s utasította a bizottságot, hogy a mérnöki szerződést Willmann János mérnökkel kösse meg. Az urbéri bizottság előterjesztéssel élt a bírő intézkedése ellen; azonban a törvényszék jóváhagyta a bírő intézkedését. Az érdekelt felek felfolyamodása folytán a szegedi kir. ítélőtáblához került az ügy. Érdekes részlete a harenak, hogy az érdekeltek azon része, akik Willmann János mérnökre szeretnék a mérnöki munkálatok végzését bizni, 49 aláírással beadványt nyújtottak be, melyvel azt óhajtották igazolni, hogy az urbéri bizottság határozata a volt urbéreszek körében nem keltett megnyugvást, amire a Papp György mérnököt alkalmazni kívánó volt urbéres csoport 260 aláírással ellátott helyesítő nyilatkozattal felelt.

Telekönnyvezetők kinevezése. Az igazságügyminiszter Nozdroviczky Artur bajai járásbírói szédtelekönnyvezetőt jelenlegi alkalmazási helyén telekkönnyvezetővé, Tamás György zentai járásbírói segédtelekönnyvezetőt pedig irodatisztte nevezte ki.

A kalocsai érsek Bácsalmáson. Dr. Városy Gyula kalocsai érsek kedden délután — mint tudósítónk jelenti — a bérmlás szentségének kiosztása végett Bácsalmásra érkezett. Az érseket óriási közönség és 50 tagú lovasbandérium kísérte be a községbe, ahol gróf Teleki József kastélyában szállott meg. Az érsek délután a küldöttségeket fogadta. Először a katolikus hitközséget, utána a zsidó hitközséget, majd dr. Hetényi járásbíró vezetése alatt a járásbírósgát, az ügyvédi kart és a közjegyzőt, aztán a különféle egyleteket és kaszinókat, végül a járás jegyzőt és a szolgabírói hivatalt. Dr. Városy Gyula minden küldöttséggel hosszasan elbeszélgetett. A bérmlás szentségét tegnap délelőtt osztotta ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Girth Győző titeli állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségben a szegedi III. ker. állami polgári fiúiskolához helyezte át.

Új ügyészi megbízott. Az igazságügyminiszter dr. Boróczy Kálmán bajai gyakorló ügyvédet a szabadkai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Gondnokság megszüntetése. Az ujvidéki királyi törvényszék Osztejn Szima (nős Tyóri Tyófiával) óbecsei lakos gondnokságát megszüntette.

Ótórai tea. A zombori jótékony magyar nőegylet f. hó 25-én vasárnap az Elefántszálló éttermében ótórai teát rendez. Tekintettel a jótékony célra, ezután is kéri az elnökség a nagyérdemű közönséget, hogy szíves és minél számosabb megjelenéssel a nemes célt támogatni kegyeskedjék. Bővebbet a falragaszok fognak hirdetni.

Új doctor juris. Fallér Alajos, Vepörd község jegyzője folyó hó 2-án a budapesti tudomány egyetemen a jog- és államtudományi vizsgát sikeresen letette.

Új csendőrállomás. Szépligetéről a múlt hó 30-án költözködött át a csendőrség Szilbácsra, új állomáshelyére.

A bács-tiszavidéki tanító-egylet választmánya esütörtökön, október hó 1-én gyűlést tartott Márton Mátyás apátplébános egyleti egyházi elnök elnöklése alatt Adán. A választmányi gyűlésen az egylet alapszabályának módosítása és a közgyűlés idejének, helyének és tárgyainak megállapítása jött szóba. A nagygyűlés f. évi október hó 28-án, szerdán Bács-Martonoson lesz.

Eljegyzés. Szövényi Károly zentai városi segédmérnök eljegyezte Lux Irma tanítónőt.

Állami kisdédóvó-intézetek Baján. A héten leirat érkezett a kultuszminisztertől, melyben a bajai állami kisdédóvók szervezését veszi tervbe. A miniszter 3%-os óvodai pótdóvó kivételét ajánlja e célra a városnak. A személyi kiadások az államot, telek és épületek a várost terhelnek. A leirat a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés napirendjére kerül.

Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a mellé rendelt számvevősnél október 5-től kezdve a hivatalos órák hétköznap délelőtt 8—12 óráig és délután 3—6 óráig, ünnepek és vasárnap délelőtt 9—11 óráig lettek megállapítva.

Orvosi jubileum. Dr. Neugebauer Dávid szíváci orvos negyven éves orvosi jubileumát nagy ünnepség keretében üli Szivác község társadalma okt. 17-én. Az ünnepélyen a vármegye és az orvosszövetség képviselteti magát.

Orvosi értekezlet. A palánkai járás orvosi kara, mint minden évben, az idén is megtartotta rendes értekezletét, csak hogy az idén már nem a járás székhelyén, hanem dr. Dembitz Sándor szilbácsi orvos indítványára és meghívására Szilbácsra. A konferencián a járás összes orvosai megjelentek.

Megszökött. Glavasky Sándor óbecsei illetőségű egyén a karlócai rabkórházból egy őrizetlen pillanatban megszökött. A szökevényt minden irányban keresik.

Csőd. A szabadkai királyi törvényszék Zorn Nánán kereskedő, katymári lakos ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul dr. Bányai Miksa bacsalmási, helyettesévé Schosberger József szabadkai ügyvédek nevezettek ki.

A gyilkoló alkohol. Hódságról telefon értesülünk, hogy Link Bálint fuvaros ma hajnalban a Fogl-fele vendéglőben borközi állapotban összetűzött Tittl Antal kőmivessel s annyira összeszurkálta, hogy a szerencsétlen élet-halál között lebeg.

Gondnokság alá helyezések. Az ujvidéki királyi törvényszék Eidenmüller Henrikné szül. Dietrich Johanna ókéri lakost, — a zombori kir. törvényszék Fáth Simonné Schwartz Julianna kiskéri lakost, — a szabadkai törvényszék Juhász Márton tataházi lakost, Petrekanics Márk bacsalmási lakost, Rein Józsefné szül. Stern Anna kishegyesi lakost, — a zombori kir. törvényszék Stein Adolf militicsi lakost gondnokság alá helyezte.

Holttest a Tiszában. Rejtélyes eset foglalkoztatja a magyarok között csendőrséget. A Tisza hullámai egy huszonéves évesnek látszó férfi holttestét vetették a partra. A halotton fekete ruha volt s a pénztárcája ki volt fosztva. A fején ütéstől eredő hatalmas seb volt. A vizsgálat folyik.

Eljegyzés. Juhász Jenő budapesti banktisztviselő eljegyezte Klein Margitkát Baján.

Hitvesgyilkos borbély. Szabadkáról írják: Fabianovics Jakab borbély tegnap éjjel együtt mulatott lakásán Simics Lajos-sal. Mulatás közben Simics az italtól elaludt, mire Fabianovics, felesége segítségével, feleségének ágyába fektette Simicsét. Fabianovics ezután fejét keresett, azzal háromszor fejbe vágta nejét, majd azután borotvával elvágta annak torkát. A gyilkost elfogták. Fabianovics azzal védekezik, hogy felesége megcsalta őt Simics-sel. Simicsét a rendőrök keltették fel és a gyilkosságról mitsem tud.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Csendőr és fegyenc. Ujvidekről jelentik: Csurog községben május egyik éjszakáján Mandics Milos fegyházviselt pincér lesből rálőtt egy csendőrrre abban a hiszemben, hogy azonos avval a csendőrrel, aki miatt raboskodott. A lövés a csendőrt súlyosan megsebesítette, de fölépült. Gyilkosság kísérletével vádolva tegnapelőtt állott az ujvidéki esküdtbiróság előtt Mandics s bár beismerte tettét, az esküdtek felmentették.

S P O R T.

Lóverseny.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület az idén október hó 10. és 11-én tartja meg őszi lóversenyét. A benevezések nagy száma és a kitűnő anyag már eleve biztosítja a versenyek sikerét.

A nevezéseket az alábbiakban adjuk:

Első nap.

2. Zombor város díja. 1000 korona. Táv. kb. 1600. m. (18 aláírás)
 1. Br. Baich Péter 3 é. stpk. Carmella 66½ kg.
 2. Gr. Forgách István 3 é. p. m. Palotás II. 66 kg.
 3. Keresztes Arthur fhdn. id. stp. h. (fv.) Pierot 64½ kg.
 4. Mr. Field 4 é. stp. k. Boszorkány 73½ kg.
 5. Ugyanaz 5 é. ph. Faun 67½ kg.
 6. Br. Neumanns R. 3 é. sk. Liliom 64½ kg.
 7. Gr. Pejachevich Albin 3 é. sk. Igazság 64½ kg.
 8. Petrovits István fhdn. 4 é. ph. Moni 67½ kg.
 9. Rohonczy Gedeon id. stp. k. Estifény 68½ kg.
 10. Rohonczy Lőrinc id. pk. Herodias 67½ kg.
 11. Schey Pál száz. 5 é. pk. Galmische 69 kg.
 12. Ugyanaz 3 é. pm. Marasquin 69 kg.
 13. Seprősi ménes 3 é. sm. Evildoer 66 kg.
 14. Ugyanaz 6 é. sm. Claymore 75 kg.
 15. Sibrik fhdn. 4 é. sk. Acharneé 73½ kg.
 16. Szakonyi Lajos fhdn. id. stp. h. Curator 67½ kg.
 17. Vida Tibor 4 é. fk. (fv.) Nonius 64½ kg.
 18. Vojnich Béla 5 é. pm. Barnabás 69 kg.

3. Urlovasok díja (gátverseny). 1300 korona. Táv. kb. 2400 m. (13 aláírás.)

1. Gr. Forgách István 3 é. pk. Ifjasszony 65 kg.
2. Fred Milne 3 é. sk. Auervoir 65 kg.
3. Koller Ödön 3 é. pk. Glückauf 65 kg.
4. Petrovits István fhdn. 4 é. ph. Moni 72 kg.
5. Gr. Pejachevich A. 3 é. pk. Pink 65 kg.
6. Rohonczy Lőrinc 3 é. sk. Windsbraut 65 kg.
7. Schey Pál száz. 3 é. pk. Nevermore 65 kg.
8. Br. Schwaben Durnaiss Gyula fhdn. 4 é. pk. Peia 77 kg.
9. Seprősi ménes id. sm. Parnassus 79 kg.
10. Sibrik Sándor fhdn. 3 é. sh. Pilis 67 kg.
11. Stein Rezső 4 é. pk. Ladybird 72 kg.
12. Vida Tibor 4 é. fk. (fv.) Nonius 69 kg.
13. Vojnich József id. stpk. Felicitas 74 kg.

4. Államdíj 1300 korona. Táv. kb. 1800 m. (13 aláírás.)

1. Koller Ödön száz. 3 é. pm. (fv.) Promyck 63 kg.

2. Mr. Field 4 é. stpk. Boszorkány 74 kg.
3. Br. Neumanns R. 4 é. sm. Westminster 76 kg.
4. Gr. Pejachevich A. 3 é. sk. Igazság 64½ kg.
5. Petanovich József 3 é. sh. Déchey 70½ kg.
6. Rohonczy Gedeon id. stpk. Estifény 69½ kg.
7. Schey Pál száz 3 é. pk. Liane 72 kg.
8. Br. Schwaben Durnaiss Gyula fhdn. 4 é. pm. Scarabeus 76 kg.
9. Seprősi ménés 6 é. sm. Claymore 76 kg.
10. Ugyanaz 3 é. sm. Evildoer 66 kg.
11. Vida Tibor 3 é. sk. Macska 70½ kg.
12. Vojnich Béla 5 é. pm. Barnabás 70 kg.
13. Vojnich József id. sk. Elsa S. 68 kg.
5. *Handicap. Díj 1200 korona. Táv. kb. 1400 m. Teherközlés október hó 5-én. Bánátjelentés október hó 8-án déli 12 órakor. (20 aláírás).*
1. Br. Baich Péter hdn. 3 é. stpk. Carmella.
2. Gr. Forgách István 3 é. pm. Palotás II.
3. Ugyanaz 3 é. pk. Ifjasszony.
4. Dr. Frommer Arthur 3 é. pk. Nadzieja.
5. Fred Milne 3 é. sk. Ballerina.
6. Koller Ödön száz. 3 é. pk. Glückauf.
7. Ugyanaz 3 é. pm. Promyck (fv.)
8. Mr. Field 5 é. ph. Faun.
9. Br. Neimanns 3 é. sk. Liliom.
10. Gr. Pejachevich A. 3 é. pk. Pink.
11. Petanovich József 3 é. sh. Décei.
12. Rohonczy Gedeon id. stpk. Estifény.
13. Ugyanaz id. fk. Kacérlány.
14. Rohonczy Lőrinc id. pk. Herodias.
15. Schey Pál száz. 3 é. pk. Nevermore.
16. Br. Schwaben Durnaiss Gyula fhdn. 4 é. pm. Scarabeus.
17. Seprősi ménés 3 é. sk. Liba.
18. Sibrik Sándor fhdn. 4 é. sk. Acharneé.
19. Szakonyi Lajos id. stph. Curator.
20. Vida Tibor 3 é. sk. Macska.
6. *Katonatiszti gátverseny. 1000 korona. Táv. kb. 2400 m. (10 aláírás).*
1. Horthy István őrn. 4 é. sk. Coriandoli 73 kg.
2. Keresztes Arthur fhdn. id. stph. (fv.) Pierot 72 kg.
3. Koller Ödön száz. 3 é. pk. Glückauf 67 kg.
4. Ugyanaz 3 é. pm. (fv.) Promyck 64 kg.
5. Kovácsfy Kálmán hdn. 5 é. ph. (fv.) Klanka 72 kg.
6. Petrovits István fhdn. 4 é. ph. Moni 73 kg.
7. Schey Pál száz. 3 é. pm. Marasquin 67 kg.
8. Ugyanaz 3 é. pm. Nevermore 67 kg.
9. Sibrik Sándor fhdn. 6 é. ph. Nászuram 77 kg.
10. Unger Tibor hdn. id. pk. Kif-Kif 75 kg.
- Második nap.**
1. *Bácskai síkverseny. 700 korona. Táv. kb. 1200 m. (16 aláírás).*
1. Br. Baich Péter hdn. 3 é. stpk. Carmela 65 kg.
2. Gr. Forgách István 3 é. pm. Palotás II. 65 kg.
3. Fred Milne 5 é. ph. Cousin 74 kg.
4. Keresztes Arthur fhdn. id. stph. (fv.) Pierot 63½ kg.
5. Mr. Field 4 é. stpk. Boszorkány 66½ kg.
6. Ugyanaz 5 é. ph. Faun 66½ kg.
7. Br. Neimanns R. 3 é. sk. Liliom 65½ kg.
8. Gr. Pejacsevics A. 3 é. pk. Pink 63½ kg.
9. Petrovits István fhdn. 4 é. ph. Moni 66½ kg.
10. Rohonczy Gedeon id. fk. Kacérlány 66½ kg.
11. Rohonczy Lőrinc id. pk. Herodias 66½ kg.
12. Schey Pál száz. 3 é. pk. Nevermore 71 kg.
13. Ugyanaz 3 é. pm. Marasquin 68 kg.
14. Seprősi ménés 3 é. sk. Liba 63½ kg.
15. Szakonyi Lajos id. stph. Curator 66½ kg.
16. Vida Tibor 4 é. fk. (fv.) Nonius 63½ kg.
2. *Bácsmegye díja. 2000 korona. Táv. kb. 2000 m. (16 aláírás).*
1. Br. Baich P. hdn. 5 é. sm. Sulla 72 kg.
2. Gr. Forgách István 3 é. pk. Ifjasszony 64½ kg.
3. Fred Milne 3 é. sk. Au revoier 64½ kg.
4. Koller Ödön száz. 3 é. fm. (fv.) Promyck 63 kg.
5. Mr. Field 4 é. stpk. Boszorkány 68½ kg.
6. Br. Neimans R. 4 é. sm. Westminster 76 kg.
7. Gr. Pejacsevics A. 3 é. sk. Igazság 64½ kg.
8. Petanovich József 3 é. sh. Décey 70½ kg.
9. Rohonczy Gedeon id. stpk. Estifény 69½ kg.
10. Schey Pál száz. 3 é. pk. Liane 72½ kg.
11. Ugyanaz 3 é. pk. Nevermore 72 kg.
12. Seprősi ménés 3 é. sm. Evildoer 66 kg.
13. Ugyanaz 6 é. sm. Claymore 76 kg.
14. Vida Tibor 3 é. sk. Macska 70½ kg.
15. Vojnich Béla 5 é. pm. Barnabás 70 kg.
16. Vojnich József id. fh. Rontó Pál 68½ kg.
3. *Lovaregyleti gátverseny. 1500 korona. Táv. kb. 2400 m. (15 aláírás).*
1. Gr. Forgách István 3 é. pk. Ifjasszony 65 kg.
2. Fred Milne 3 é. sk. Au revoier 65 kg.
3. Horthy István őrn. 4 é. sk. Coriandoli 70 kg.
4. Koller Ödön száz. 3 é. pk. Glückauf 65 kg.
5. Kovácsfy Kálmán hdn. 5 é. ph. (fv.) Klanka 71 kg.
6. Gr. Pejacsevics A. 3 é. ph. Pink 65 kg.
7. Petrovits István fhdn. 4 é. ph. Moni 72 kg.
8. Rohonczy Lőrinc 3 é. sk. Windsbraut 65 kg.
9. Br. Schwaben Durnaiss Gyula fhdn. 4 é. ph. Peia 77 kg.
10. Seprősi ménés id. sm. Parnassus 79 kg.
11. Sibrik Sándor fhdn. 3 é. sh. Pilis 67 kg.
12. Stein Rezső 4 é. pk. Ladybird 72 kg.
13. Schey Pál száz. 3 é. pk. Nevermore 65 kg.
14. Vida Tibor 4 é. fk. (fv.) Nonius 69 kg.
15. Vojnich József id. sk. Elza S. 72½ kg.
4. *Katonatiszti síkverseny. 900 kor. Táv. kb. 1400 m. (11 aláírás).*
1. Br. Baich Péter hdn. 3 é. stpk. Carmela 67½ kg.
2. Horthy István őrn. 4 é. sk. Coriandoli 70 kg.
3. Keresztes Arthur fhdn. id. stph. (fv.) Pierot 65½ kg.
4. Koller Ödön száz. 3 é. pm. (fv.) Promyck 62½ kg.
5. Petrovits István fhdn. 4 é. ph. Moni 68½ kg.
6. Schey Pál száz. 3 é. pk. Nevermore 72 kg.
7. Br. Schwaben Durnaiss Gyula fhdn. 4 é. pk. Peia 70 kg.
8. Sibrik Sándor fhdn. 4 é. sk. Acharneé 69½ kg.
9. Ugyanaz 6 é. ph. Nászuram 68½ kg.
10. Szakonyi Lajos fhdn. id. stph. Curator 68½ kg.
11. Unger Tibor hdn. id. pk. Kif-Kif 67 kg.
5. *Egyleti díj. 1000 korona. Táv. kb. 1600 m. (14 aláírás).*
1. Br. Baich Péter hdn. 5 é. sm. Sulla 70 kg.
2. Gr. Forgách István 3 é. pm. Palotás II. 65 kg.
3. Mr. Field 4 é. stpk. Boszorkány 72½ kg.
4. Ugyanaz 5 é. ph. Faun 66½ kg.
5. Br. Neimans R. 3 é. sk. Liliom 65½ kg.
6. Gr. Pejacsevics A. 3 é. sk. Igazság 63½ kg.
7. Rohonczy Gedeon id. stpk. Estifény 67½ kg.
8. Schey Pál száz. 3 é. pk. Nevermore 72 kg.
9. Ugyanaz 5 é. pk. Galmische 68 kg.
10. Seprősi ménés 3 é. sm. Evildoer 65 kg.
11. Ugyanaz 6 é. sm. Claymore 74 kg.
12. Sibrik Sándor fhdn. 4 é. sk. Acharneé 72½ kg.
13. Vojnich Béla 5 é. pm. Barnabás 68 kg.
14. Vojnich József id. stpk. Felicitás 66½ kg.
6. *Vigaszverseny. 750 korona. Táv. kb. 1300 m. (43 aláírás).*
1. Br. Baich Péter hdn. 5 é. sm. Sulla 71 kg.
2. Ugyanaz 3 é. stpk. Carmela 66½ kg.
3. Gr. Forgách István 3 é. pm. Palotás II. 66 kg.
4. Ugyanaz 3 é. pk. Ifjasszony 64½ kg.
5. Fred Milne 3 é. sk. Au revoier 64 kg.
6. Ugyanaz 3 é. sk. Ballerina 64½ kg.
7. Ugyanaz 5 é. ph. Cousin 73½ kg.
8. Dr. Frommer Arthur 3 é. pk. Nadzieja 64½ kg.
9. Horthy István őrn. 4 é. sk. Coriandoli 69 kg.
10. Keresztes Arthur fhdn. id. stph. (fv.) Pierot 64½ kg.
11. Koller Ödön száz. 3 é. pk. Glückauf 64½ kg.
12. Ugyanaz 3 é. pm. (fv.) Promyck 63 kg.
13. Kovácsfy Kálmán hdn. 5 é. ph. (fv.) Klanka 64½ kg.
14. Mr. Field 4 é. stpk. Boszorkány 73½ kg.
15. Ugyanaz 5 é. ph. Faun 67½ kg.
16. Br. Neimans R. 3 é. sk. Liliom 66½ kg.
17. Ugyanaz 4 é. sm. Westminster 75 kg.
18. Gr. Pejacsevics A. 3 é. sk. Igazság 64½ kg.
19. Ugyanaz 3 é. pk. Pink 64½ kg.
20. Petanovich József 3 é. sm. Décey 72 kg.
21. Petrovits István fhdn. 4 é. ph. Moni 67½ kg.
22. Rohonczy Gedeon id. stpk. Estifény 69½ kg.
23. Ugyanaz id. fk. Kacérlány 74½ kg.
24. Rohonczy Lőrinc id. pk. Herodias 67½ kg.
25. Schey Pál száz. 5 é. pk. Galmische 67½ kg.
26. Ugyanaz 3 é. pk. Nevermore 70½ kg.
27. Ugyanaz 3 é. pm. Marasquin 69 kg.
28. Ugyanaz 3 é. pk. Liane 70½ kg.
29. Br. Schwaben Durnaiss Gyula fhdn. 4 é. pm. Scarabeus 75 kg.
30. Ugyanaz 4 é. pk. Peia 69 kg.
31. Seprősi ménés 3 é. sm. Evildoer 66 kg.
32. Ugyanaz 3 é. sk. Liba 64½ kg.
33. Ugyanaz 5 é. sm. Claymore 75 kg.
34. Sibrik Sándor fhdn. 4 é. sk. Acharneé 73½ kg.
35. Ugyanaz 6 é. ph. Nászuram 73½ kg.
36. Szakonyi Lajos id. stph. Curator 67½ kg.
37. Unger Tivadar hdn. id. pk. Kif-Kif 67½ kg.
38. Vida Tibor 4 é. fk. (fv.) Nonius 64½ kg.
39. Ugyanaz 3 é. sk. Macska 70½ kg.
40. Vojnich Béla 5 é. pm. Barnabás 69 kg.
41. Vojnich József id. stpk. Felicitás 67½ kg.
42. Ugyanaz id. sk. Elza S. 67½ kg.
43. Ugyanaz id. fh. Rontó Pál 67½ kg.

HIRDETÉSEK.

ad 35621/1908. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet az eszéki iskolaépület kibővítésével járó összes bontási, föld, kőműves, kőfaragó, ács, asztalos, lakatos, bádogos, tetőfedő, szobrász, szobafestő, csatorna és vízvezetési munkákra.

A tervek és munkaleírás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Szegeden a magyar kir. államvasutak üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. em. 9. sz. ajtó) és Eszéken az eszéki osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb **f. évi október hó 20-án déli 12 óráig** nyújtandók be az alulírott üzletvezetőség titkárságához. (I. emelet 22. sz. ajtó.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat az eszéki iskola-épület bővítéséről.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis f. évi október hó 19-én déli 12 óráig 3000 azaz Háromezer korona bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána (földszint 1. szám) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényel adandók fel.

Szeged, 1908. évi október hó.

405-3-1

Az üzletvezetőség.

5478/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásához tartozó Madaras községben lemondás folytán megürült és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hivatalomban **folyó évi november hó 1-éig** nyujtsák be.

Bácsalmás, 1908. évi október hó 2-án.

K O L L E R,
főszolgabíró.

406-2-1

29638. sz. 1908.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáros versenyárgyalást hirdet:

A Fegyvernek állomáson létesítendő 1 drb földszintes hivatalnoki lakóház (3 lakással), 1 drb földszintes altiszt lakóház (2 lakással) és 1 drb földszintes egyszerű őrház és a hozzájuk tartozó melléképületek előállítási munkálataira.

Az építéshez szükséges anyagok közül a szénsalakat és homokot a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsájta vállalkozó rendelkezésére, a többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben vállalkozó tartozik adni.

Az ajánlathoz szükséges pályázati feltételek, a szerződés tervezete az ajánlati minta és a költségvetés a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályban (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresése mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építmények tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétlfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és a feltétlfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételek, szerződés-tervezet és költségvetés számításokat pedig ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva és az ajánlathoz fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 29633/1906. sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Fegyvernek állomáson létesítendő magas építményi munkák előállítására“ felirattal kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. évi október hó 17-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (arad-csanádi vasutak palotája I-ső emelet 43. ajtó sz. I. oszt.) főnökéhez.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi október hó 16-án déli 12 óráig a pályázóknak 2400, azaz kettőezer-négyszáz korona bántpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdett versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bántpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bántpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik.

Az ajánlatban a bántpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről

nyert letéti jegy nem csatolandó. A bántpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bántpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bántpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908. szeptember hó 30-án.

397—3—2

Az üzletvezetőség.

237763. szám.

402—1

Osztrák-magyar-keleti személy- és podgyászforgalom.

A m. kir. államvasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy a fenti közvetlen forgalomban folyó évi november 1-ével Zágrábról Keuprulu, Üszküb, Szaloniki, Szófia és Konstantinápoly állomásokra közvetlen II. és III. osztályu személyvonatu menetjegyek fognak életbelépni.

Az említett viszonylatokban az uti podgyás is közvetlenül fog felvétetni, illetve elszámoltatni.

Budapest, 1908. évi szeptember 29-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

29117. sz. 1908.

Versenyárgyalási hirdetés**kavics és terméskő szállítása iránt.**

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1909. és esetleg a következő 1910. és 1911. évben évenként szükséges mintegy 32000 m³ felépítményi darabolt, 2000 m³ 3—4 cm. utépitési kavics, 2300 m³ válogatott nagydarabu, 2600 m³ közép nagyságú és 2000 m³ kisebb darabu terméskő, továbbá 1600 m³ közuzalék (mint fedőanyag) szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszereshető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából 50 fillér egységáron megszereshetők.

Postaszállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok és az ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátott ajánlati felhívások ezen külcimmal: „Ajánlat a 29117/1908. számú pályázati hirdetményben kiirt anyagokra“ 1908. évi november hó 5-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentirt napon déli 12 órákor a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bántpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzbe,

vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi november hó 4-ik napjának déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bántpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bántpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó, hanem igazolásul csak a bántpénz feladását bizonyító postai feladóvevény, vagy esetleg a letéti jegy másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bántpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Aradon, 1908. szeptember hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

396—3—2

237030. szám 1908.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak vonalain, illetve műhelyeiben 1909. és esetleg 1910. évben szükséges kefekötő áru anyagok, nevezetesen különféle ecsetek és kefek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat és azok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módzatokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztálya“nál (Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 73. szám II. em. 43/a. ajtószám alatt) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenként egy koronás magyar királyi okmánybéllyel ellátott ajánlatok az ivenként 30 filléres magyar királyi okmánybéllyel ellátott és aláirt ajánlati felhívással együtt sértetlen borítékban elhelyezve, a cég pecsétjével lepecsételve, legkésőbb évi október hó 22-én déli 12 óráig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 237030/1908. számhoz“.

Bántpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egy évi értékének 5%-a, legkésőbb évi október hó 21-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban teendők le.

Bántpénz nélkül, vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tétetnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül, továbbá le nem zárt és le nem pecsételt s nem sértetlen borítékban nyújtatnak be, vagy távirati uton érkeznek, végül pótajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1908. évi szeptember hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

393—3—3

(Utányomás nem díjaztatik.)

227802. szám.

401—1

Értesítés.

A m. kir. államvasutakról nyert értesítés szerint f. évi november hó 1-től kezdve Zágráb (Zagreb) Máv. és D. V. állomásnak az 1. és 2. távolsági forgalmu vonalszakaszába tartozó állomásokkal való forgalmában 30 egyes menetre érvényes III. osztályu mérsékeltáru jegyfuzetek lépnek életbe, melynek ára az 1. távolsági forgalomban 12, a 2. távolsági forgalomban pedig 24 korona.

Budapest, 1908. szeptember hó 26-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

25124/1908.

Versenytárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáros versenytárgyalást hirdet:

A Petrozsény községben létesítendő 2 drb földsz. altiszti lakóház (4—4 lakással) és 2 drb földsz. szolgálóház (4—4 lakással) és melléképületeik, továbbá a petrozsényi tárolón létesítendő 1 drb földsz. kettős altiszti lakóház (irodával) és a hozzátartozó melléképületek előállítási munkálataira.

Az építéshez szükséges anyagoknak szolgáltatását illetőleg két alternatíva állítatik fel:

1. A szénsalakat, cementet, oltatlan meszet, terméskövet, téglát, tetőfedő cserepet (vagy eternit) a m. királyi államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére Petrozsény állomáson az ágyurakodó közelében.

2. Csak szénsalakat, cementet és az alapfalakhoz szükséges terméskövet adja, illetve bocsátja a vasutintézet Petrozsény állomáson az ágyurakodó közelében vállalkozó rendelkezésére. Ad 1. és 2. A többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben vállalkozó tartozik adni. Mindkét esetben tartozik vállalkozó a helyszínén a cement elhelyezésére egy elzárható fabódét felállítani, melynek kulcsa az oszt. mérnökség által őriztetik és esetről-esetre a szükséghez képest a cement kiszolgáltatik.

A vállalkozó által szállítandó téglák lehet zsilvölgyi téglák, melyből azonban előzetesen minta bemutatandó elfogadás végett.

A falazó téglára és a nyers falazathoz szükséges válogatott téglára vonatkozólag azonban megjegyztetik, hogy azokat az építkezés helyszínén a vállalkozó maga is készítheti és égetheti. A téglavetéshez és tégláegítéshez szükséges terület és földanyag a vasuti telep területéből díjmentesen bocsátatik vállalkozó rendelkezésére azon kötelezettséggel, hogy a téglavetés által felásott terep a tégláegítés után vállalkozó által minden külön díjazás nélkül rendezendő illetve egyengetendő.

Hogy mely helyek volnának azok, ahol téglát lehet előállítani, arra nézve a magyar királyi államvasutak petrozsényi osztálymérnöksége szolgálhat felvilágosítással.

Az ajánlathoz szükséges pályázati feltételek, a szerződés tervezete, az ajánlati minta és költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) ajánlatonként 3—3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után királyi postán is megkaphatók. Az építmények tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők.

Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és a feltétfüzetben részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtárványtárából megszereshetők.

Az ajánlat 1 koronás magyar okmánybélyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételek, szerződéstervezet és költségvetés pedig ikenként 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátva és az ajánlathoz fűzve lepecsételt külön-külön borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 25124/908. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Petrozsény községben és a petrozsényi tárolón létesítendő magas építményi munkák előállítására“ kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. évi október hó 15-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (arad—csanádi vasutak palotája I-ső emelet 13. ajtósz., I. oszt.) főnökéhez.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi október hó 14-én déli 12 óráig a pályázóknak 5000 azaz Ötezer korona bántpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárána, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bántpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár chepue forgalmában bent vannak, a bántpénzt a postatakarékpénztár útján is letéhetik.

Az ajánlatban a bántpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bántpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bántpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bántpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908. szeptember hó 24-én.

392—3—3

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

249079/908. szám.

Félaru vasuti jegy váltására**— — — jogosító — — —****arcképes évi igazolványok****kiállítására és a már használatban****— — levőknek érvényesítése — —****— az 1909-ik évre. —**

Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok félaru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1909-ik évre leendő érvényesítés végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 73. sz.) már folyó évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők.

Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909-ik évre azonban ily igazolványt maguk részére szerezni kívánnának, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük.

Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéseért és az ujak kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegekben rovándó le. A postabélyegek a betérjesztendő névjegyzékre, vagy kérvényre ragasztandók fel.

Készpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében nem ragasztatik fel.

Es alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

Budapest, 1908. szeptember hó 24.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utánnomást nem díjazunk.)

390—14—2

233967. sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága budapest-északi főműhelyi szertárában az 1908. év második évharmadában feleslegesként összegyűlt s jelenleg készletben levő különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket a felszólítás vételétől számítva 14 nap alatt a szertártól okvetlenül átvenni és a szertárból eltávolítani.

Az ajánlati árak az anyagoknak az illető szertárban való átadása, illetve átvétele mellett értetnek, vasuti kocsiba való felrakásukról és továbbszállításukról a vevő tartozik gondoskodni. Esetleges csomagolási költségek szintén a vevők által viselendők.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy egy koronás magyar okmánybélyeggel ellátott, sértetlen és lepecsételt borítékban tett ajánlataikat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár beszerzési szakosztályában (VI. Andrásy-ut 73. sz. II. em. 43/a. ajtó) a következő címmel: „Ajánlat ócska fémanyagok megvételére 233967. számhoz“ 1908. évi október hó 27-ének déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek, amikor is azok ugyanott felbontatni és felolvastatni fognak, megjegyezvén, hogy a versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok kizárólag az ezen célra rendelt és az említett anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. Az ajánlati ár számokkal és szóval irandó be. Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291/96. sz. a. fenálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni és azt 60 filléres magyar kir. okmánybélyeggel, saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárványunkban példányonként 30 fillérért megszereshetők, vidékieknek pedig a nyomtatványtárványhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 filléres postabélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek. Bántpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárványunknál letendő. A bántpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak letétele azonban az ajánlaton felemlítendő.

A bántpénz letételét igazoló jegy nem csatolandó az ajánlathoz, hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Bántpénz vagy tent idézett aláírt feltétfüzet nélkül, ugyszintén elégtelen bántpénzzel, nem az előirt úrlapon tett, le nem pecsételt, nem sértetlen borítékban vagy elkésve beérkezett és távirati uton tett ajánlatok, valamint olyanok, melyek ezen pályázati hirdetményben foglaltaktól eltérő feltételeket tartalmaznak és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsátatnak tárgyalás alá. Az ajánlattevő ajánlatával, annak benyújtásától számítva négy hétig visszavonhatatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre és részmennyiségekre is szólhatnak, de a magyar királyi államvasutak igazgatósága is fentartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és részmennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló, — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni tartozik. A magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának továbbá azt a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson és hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1908. szeptember hóban.

391—3—3

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)